

שחיתתן כשרה או לא, וחלק מהעיר אכלו משחיתתו וחלק התנורו ולא אבו לאכול משחיתתו והביאו בשר ממקומות אחרים, ותשובות רבות נכתבו במהלך הדורות על שאלות כאלו, והמעין בספרי השו"ת יראה שחלק ניכר מהתשובות ביו"ד הם סביב שוחט זה או אחר אם יש לפסול שחיתתו או לא, והיום ב"ה שלום על ישראל, לא חולקים ולא רבים והכל כשר. לדאבונינו מקיימים היום בהידור רב את המשנה הכל שוחטין ושחיתתן כשרה, הכל בלי יוצא מן הכלל, וגם בהכל שוחטין, בכלי בקנה ובזכוכית, והכל הוא למהדרין מן המהדרין ולמחמירים מן המחמירים, וכל המצות הם בשמירה ובהשגחה מדויקת מתחלתה ועד סופה ובחומרות שבחומרות, בין אם זה מצות יד ובין אם זה מצות מכונה, הכל כשר בתכלית.

אמרתי כבר שההבדל היום בין כשר לטריפה הוא רק במחירם, הכשר מחירו פי שנים מהטריפה, והכשר למהדרין מחירו פי שלשה, ואף אחד אינו מעלה על דעתו אולי יש לבדוק את הדברים מקרוב לראות מה המצב בבתי השחיטה ומה נעשה שם. הן אמת שהיחיד אינו יכול לעשות הרבה בניהול והוא אינו יודע לשות עצות בנפשו וכי לא יאכל ממה שמוכרים, אבל האמת הוא כי אין עצה ואין תבונה לנגד ה' ושום סיבה שבעולם לא מצדיק לאכול נז"ט. האם לא נודמן מלפנים שיהודי יחיד התגורר בין אלפים גוים וניהל מטבח כשר למהדרין, ואכן לא אכל מכל אשר איזוהתה נפשו. האם לא היו עיירות באונגאריין שהתגוררו בהם עשרה יהודים ארטודוקסים בלבד כשרוב רובם של יהודיה היו נעלאגען, וכן בשאר ארצות, בדייטשלאנד ובעסמרייך, ואכן לא אכלו בשר רק דגים. דודי אבד"ק מסטריזוב זצ"ל גיסו של אבי, שהיה בוועין לצרכי רפואה זמן רב והלוואי והיה המצב בכשרות פה היום אחד מאלף מהמצב דשם, כאשר שם התגוררו אז הרב מטארניפאל זצ"ל והרב מטורנא הגאון רבי יוסף ענגיל זצ"ל, ובכל זאת לא רצה לאכול כמעט שום דבר בין בחול ובין בשבת רק דגים. כל מאכליו וכל ארוחותיו היו דגים, ולא הזיק לו, וכי בשביל שקשה יאכל טריפות.

הייתי למעלה משנה במחנה אצל הרשעים הנאצים ימש"ו (וביום ל"ב בעומר שוחררתי מידם) וב"ה במשך כל הזמן לא הבאתי לפי שום מאכלות אסורות ואפי' לא תפוחי אדמה אם נתכשלו במטבח של המחנה, וכיון שעלתה ברצונו ית"ש שאחיה לא אונה לי כל רע ויצאתי חי וקיים מתהומות האבדון. כדי להשאר בחיים אין צריך יותר מפת במלח ובמים במשורה, ואין כל תירון לאכול מאכלות אסורות. הרבה עוררנו בזה ודברינו נפלו על אזניים אטומות כי אם הכל כשר למה צריכים לחקן ואין כל פלא שהדעת מטומטם.

באגרת הרמב"ם נדפסה תשובה למדינה אחת בארץ תימן ששאלו אותו